

ne molim.“ Ali tukaj vsaki lahko vidi, da glagola po nikavnici sami še nista nikakor zvezana, več da stojita vsaki zase samostalna. Ako jih tedaj hočemo zvezati, moramo med-nju postaviti veznico, toda ne i, kakor v trdivnem načinu, ampak, ni. In to je ravno tisto, zoper kar je meril moj zadnji sestavek, da namreč slovenski pisatelji proti naravi slovanskega jezika nikavne stavke vežemo z in namesti ni.

Pravilna zveza bode tedaj: „Ne delam ni ne molim;“ s povdarkom pa: „Ni ne delam ni ne molim.“

Posebni prikazi tega vezanja so, da se ne tudi še zad postavi: „ne delam, ni ne molim ne; — ali da se spredaj izpusti, pa zad dene: „ne delam, ni molim ne; ni ne delam, ni molim ne.“ To je posebno navadno, v sestavljenih glagolskih časih in načinih: „Ne delal, ni molil nisem“ (ne bom, ne bi itd.). Tudi: „Nisem ni delal, ni molil; nisem ni delal ni molil ne.“

Ako tega primera prvi glagol v misli zaderžimo, a drugi z vezjo vred izrečemo, dobimo zvezo, ki jo Nemci izrazujejo z „und auch,“ „und auch nicht.“ Ona se nastavlja na predidoci stavek tako-le: V trdivnem načinu: „jaz i molim;“ v nikavnem: „jaz ni ne molim.“ Posebni prikazi so tukaj, kakor v prvem primeru.

(Konec prihodnjič.)

Slovansko slovstvo.

* *Občna povestnica ali zgodovina celega svetá.* Spisala narodu slovenskemu Matija Vertovec, fajmošter v Št. Vidu nad Ipavo in Miha Vernè, stolni prošt v Trstu. V Ljubljani natisnil in založil Jož. Blaznik 1863.

Pred nami leži zdaj častitljiva knjiga, 62 pól debela, ktere so se dodajale „Novicam“ kot doklada brezplačilna. Imamo zdaj tudi Slovenci občno povestnico, ki sta jo priljubljena pisatelja spisala „za ljudstvo naše tako, da je tudi učenim ugodna.“ Svesti smo si, da vsak izmed našega naroda, kdor je le nekoliko omikan, bode z veseljem segel po tej knjigi, ki mu v prijetni besedi popisuje vse, kar se je od stvarjenja sveta noter do leta 1848 godilo po vsem svetu. S takim berilom si človek ne krati samo časa, temuč zajema si iz njega tudi nauka obilo, zakaj stara resnica je res, da zgodovina (povestnica) je učenica sedanjosti, pa tudi srčalo (špegel), v katerem vidimo prihodnost. — Cena obširni knjigi, ki se dobiva v tiskarnici Blaznikovi v Ljubljani, je nenavadno nizka; veljá le 1 gold. 50 kr. nov. dn. zato, da si jo morejo omisliti tudi malo premožni naši ljudje. Za berilo v nedeljskih šolah je kaj pripravna, da le en iztis ima vsaka učilnica in učitelj s svojimi odrašenimi učenci bere povestnico. Sicer pa je knjiga ta tudi v slovstvenem obziru zopet nova živa priča, kako abotna je beseda, ako kdo še dandanašnji trdi, da slovenski jezik ni ugoden za učeno knjigo! Beríte, ki tako govorite, pa si, ako imate vesti, trkajte na prsi „mea culpa“ itd.

* *Niz bisera jugoslavjanskoga.* Zabavnik uredio Nikola Stokan a izdao Vjekoslav Pretner u Zagrebu 1863. — Prišla je na svetlo dolgo dolgo pričakovana knjiga (s 27 pólami) okinčana z obrazoma G. Palmotića in V. Lisinskega, v kateri nahajamo tudi nekoliko pesmic slovenskih, ki so jih zložili Anton Umek Okiški, Gregor Krek in Fr. Čuček. — Toliko za danes: le dodamo še to, da kmali prejmejo naročniki knjigo, ki se v knjigarnah dobiva po 2 gold. 50 kr.

* **СЛОВЪНИЦА**, vseslovanskega časopisa, ki pod vredništvom Fr. J. Jezbera v Pragi izhaja je prišlo 6. čislo na svetlo. Na čast in pohvalo slovanskima

apostoloma Cirila in Metoda začel je „Slovenin“ tiskati sestavke v vseh narečjih slovanskih s cirilico.

* „*Slovesnost*“, časnik literarni slovenskih Ogrov izhaja že v drugem letu pod vredništvom dr. And. Radlinskega in Vit. Sasineka v Skalici vsaki teden; cena po pošti za pol leta mu je 2 gold. 25 kr.

* „*Slovenski narodny učitel*“ z dokladama „Škola domaća“ in „Zrkadlo malučkych“ izhaja v Trenčinu na Ogerskem pod vredništvom Juraja Slota vsacih 14 dni; cena mu je za pol leta po pošti 2 gold. 20 kr.

Slovenske starine.

Glagolitišk napis.

V „Slov. Prijatlu“ nahajamo iz Gorice sledeči dopis: „Čast. gosp. čerliški dekan so mi te dni (17. decembra 1863) sledeči glagolitiški napis, izrezan iz starega misala svoje cerkve, poslali, ktereга ad literam tako berem:

1583 Miseca Jjuna na 15.

pride k nam v Kamnane (sic) g. škof Vidamski i nas vižita ta isti dan na svetoga Vida tako hoti da mu Mašu hrvacki poem pred vsimi doktori i pred vsim pukom v crikvi S. Mihela v Kamenah

Ja pre Franceško Vlentić dalmatin od Raba.

Pristavljene so še nektare besede, v katerih pravi, da je ta misal crikvi prodal itd. kar pa ni toliko zanimivo. To pa, kar sem tu prepisal, je vsaj toliko omenjenja vredno, ker po tem zvemo, da se je v Kamnji pri Čerlišah še 1583 „etsi exceptionaliter“ slovenska maša pela in to vpricho videmskega škofa (oglejskega patrijarha) in vseh tistih, ki so bili ž njim.“

Kratkočasno berilo.

Harač.

Zgodovinsko-romantičen obraz.

Česki spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil Podgoričan.

(Dalje.)

Zdaj se je Radonić jezno spel pokonci, zasukal brke, podprl se z roko pod pazuo, iskrece gledal in rekel: „Kaj misliš, da sem jaz Lazo, ki vse zidaš le na vladiko? Ali morebiti vas on popelje v boj, ali pa jaz Bogdan Radonić, vaš gubernator, kaj praviš, kateri izmed naju?“

„Kdo pa drug, nego ti!“ — odvrnil je Jurašković, „za teboj pojdemo vsi vojevodje, vsi glavarji s svojimi junaci, kakor hitro sveti vladika naša razdružena plemena spoji s svojo besedo; on uname boj, ti se bodeš bojeval, mi pa s teboj vred, tako je to!“

„Saj je pripravljeno že vse“ — odbijal je Radonić — „lahko prebijemo tudi brez njega, če mora že tako biti.“

„Bog z nami in sv. Ivan, tako je!“ — oglasilo se jih je nekoliko, večina je pa vendar molčala: pobesili so glave, kakor ne bi bili verjeli gubernatorju.

„Veš kaj“ — djal je Jurašković — „take besede so za bisurmana; on lahko tako govori, za tako hrabrega junaka, kakoršen si ti, pa niso, celó ne za vodnika hrabrim junakom. Ti naših plemen ne sprijazniš, ne pomiriš brez sile, on pa; ti odpadnikov zopet ne pridobiš za pravoslavno vero, on pa jih bode; zatoraj ti pravim, Bogdan Radonić, pa tudi vsem družim: Jaz Lazo Jurašković, ki sem se bojeval s Turkom Bog vé kolikokrat, pridobil si mnogo zaslug že, ko ste vi večidel vsi še bili materam v naročjih, jaz pravim: v